

viðmerking

Ætla javnaðarmenn og konservativir at útihýsa føroyingum?

Sámal Petur í Grund, landsstýrismaður, skrivur

Eitt lögð spæl fer fram í bólkunum hjá teimum politisku flokkunum í Norðurlandaráðnum nú upp undir komandi norðurlandsráðharrarfundin, sum fer fram um mánaðarskiftið februar-mars. Eitt limauppskot um at bjóða Norðurlandsráðharraráðið um at kanna allar stovnar, nevndir og ráð fyri at tryggja, at eisini sjálvstýrandi økjum sum Føroyum, Grønlandi og Álandi er tryggjað umboðan, er vorðið stóðgað - antin av líkasælu ella beinleiðis mótvilja frá javnaðarmonnum og teimum konservativu.

Miðbólkurin, sum fevnir um teir liberalu flokkarnar, sentrumsflokkarnar og teir kristiligu-demokratisku flokkarnar í Norðurlondum, stuðlar einum uppskoti frá Ólof Salmén, Centern í Álandi, Attasut í Grønlandi, Marionnu Andersson, Centerpartiet í Svøríki og Halldóri Ásgrímssyni, formanni í Framsóknarflokki Íslands, sum eisini er orðførari í Miðbólkunum.

Afturhaldslyndi javnaðarmanna og teirra konservativu

Men í viðgerðini av uppskotinum í lógarmynding javnaðarmenn og konservativir roynt at burturgoymt hetta greiða og einfalda uppskot undir einari heildarfrágreiðing um bygnaðin í øllum Norðurlandaráðnum. Hetta hevur darvað málinum, og nú skal lógarmynding av nýggjum viðgera limauppskotið í Stokhólmi 23. og 24. febr. Her skjýtur fyrirsitingin upp fyri nevndini, at uppskotið verður forfjónað, meðan Miðbólkurin vil berjast fyri skjótari viðgerð av rættindunum hjá føroyingum, grønlandingum og álandingum.

Í limauppskoti frá Ólof Salmén, Otto Stenholdt, Marionnu Andersson og Halldóri Ásgrímssyni verð-

ur sagt:

»Í sambandi við, at Út-norður-samstarvið varð styrkt í 1992 varð samtykt at áleggja øllum ráðharraráðum at kanna bygnað teirra og arbeiðshátt teirra fyri at tryggja luttøkurættindini hjá teimum sjálvstýrandi økjum í norðurlandska samstarvinum - náttúrligt hevði eisini verið at kanna umboðanina í teimum ymiskum ráðum og dómsnevndunum«.

Góðar royndir

Í Nordisk Ministerráðs litteratur- og biblioteks-komitée (Nordbok) eru bæði Føroyar, Grønland og samiska økið við, í Nordisk Ungdoms-komitée eru Føroyar, Grønland og Áland við, í stýrinum fyri Norðurlandska Mentanargrunnin er skiftisskipan við umboðan fyri Føroyar, Grønland og Áland - so er eisini við Teater og Dans í Norden. Í Nordisk Kunst- og kunstindustrikomitée, Nordens Folkliga Akademi og Nordisk Musikk-komitée hava sjálvstýrandi økini onga umboðan. Heldur ikki í nevndunum fyri Norðurlandahúsin í Tórshavn og Reykjavík er umboðanin greidd, meðan skiftisskipan fyri Føroyar og Grønland er í Nordens Institutt på Áland - og fyri Føroyar og Áland í Nordens Institutt í Grønlandi. Í Norðurlandahúsinum í Føroyum eru 3 føroyskir nevndarlímur, men eingin fyri Grønland og/ella Áland.

Royndirnar við føroyskum, grønlandskum og álandskum umboðsmönnum í umrøddu norðurlandsku nevndum og ráðum hava verið góðar. Allar nevndirnar sum heild, eisini har føroyingar, grønlandingar ella álandingar ikki hava havt umboðan, hava verið vælviljandi til at bjóða Føroyum, Grønlandi og Álandi vitjan av listafólki, tónleikarum og rithøvundum frá teimum stóru lond-

unum, ofta um Norðurlandahúsið ella Nordens Institutt. Men tað sær út til, at nevndarumboðanin av sær sjálvari ber við sær tveyvegis kommunikation og umbýti. Tað er sera sjónskt, at tá tað eitt nú snýr seg um føroysku-grønlandsku-álandsku skiftisskipanina í Teater og Dans í Norden, so hevur hetta viðfært betri umboðan av sjónleiki úr Føroyum, Grønlandi og Álandi til hini Norðurlondini. Og, so eisini tað, at samiskur sjónleikur er komin inn í myndina, tí at omanfyri nevnda umboðsskipan hevur gjørt tað lættari eisini at taka samar við.

Á bókmentakønnum ger tað sama seg galdandi, og í Norðurlandska Mentanargrunninum hevur skiftisskipanin ført við sær, at fleiri umsóknir eru komnar úr Føroyum, Grønlandi og Álandi. Sum heild er luttøkan úr hesum londum vorðin stórri og betri.

Sum heild er at siga, at í flestu førum, tá tað snýr seg um norðurlandskt samstarv, so er pláss fyri føroyingum, grønlandingum og álandingum, um teir sjálvir hava áhuga og orku til luttøku. Men í nøkrum stovnum, har umboðanin er ásett í reglugerð, er hetta høvi ikki til. Vit fara tí at heita á Norðurlandska Ráðharraráðið um at skipa fyri nú, tá endurskoðan skal fara fram av stýrisviðurskiftinum í norðurlandskum stovnum og viðtøkum teirra, at tiknar verða til umhugsanar góðu royndir, sum vit kunnu vísa til í sambandi við føroyska, grønlandska og álandska umboðan, har hon hevur verið til.

Tað sama ger seg galdandi á øðrum økjum í norðurlandskari samvinnu. Tá tað snýr seg um fisk, eru Føroyar og Grønland væl við, og Føroyar og Grønland eru eisini væl og virðiliga uppi í, tá tað snýr seg um samvirki í Útnorðuri. Her er eisini peningur tøkur frá felagsnorðurlandskari játtan. Men í týðandi stovnum sum Nordisk Investeringssbank og Nordisk Industrifond er eingin umboðan. Tað hevði styrkt samlaðu norðurlandsku samvinnuna, um tey sjálvstýrandi økini vóru við í samvinnuni á jøvnum føti við tey stóru londini, hevur verið ført fram av aðalskrivaranum í Nordisk Ministerráð 4. februar 1994 (notat).

Vísandi til tað, sum vit hava ført fram omanfyri,

fara vit at skjóta upp, at Norðurlandaráðið mælir Nordisk Ministerráð til at styrkja umboðanina úr teimum sjálvstýrandi økjum í norðurlandskum ráðum og stovnum enn meira.

Jøvn rættindi fyri øll

Miðbólkurin í Norðurlandaráðnum er einasti bólkurin, sum hevur umboðsmenn úr øllum norðurlondum og sjálvstýrandi økjum. Bólkurin fer at virka fyri at øll fáa jøvn rættindi. Fyri Føroyar er tað av stør- um týðningi at vera við í allari norðurlandskari samvinnu, har vit hava orku til tess. Vit skulu fegnast um, at Miðbólkurin hevur tikið hetta mál upp. Hetta fylgir upp áttinum um, at

musikkvirkislinn hjá Norðurlandaráðnum kann verða givin til føroyskar, grønlandskar, álandskar og samiskar tónleikarar og komponistar, og Norðurlandahúsið í Føroyum hevur í verki víst, hvussu týðandi tað er fyri bæði føroyska og norðurlandska mentan, at Føroyar eru væl umboðaðar í norðurlandskum høpi.

Í teimum komandi døg-

unum fram til fundirnar í Stokhólmi 23. og 24. januar mega vit vóna, at Miðbólkurin megnar at fáa hinar bólkarnar at taka undir við sjónarmiðum sínum, - ella at norðurlandska ráðstevnan í Reykjavík fer at gera konservativum og javnaðarmonnum heilt greitt, at eisini teir skulu vera sinnadur til at veita øllum norðurlandskum tjóðum jøvn rættindi. Sámal P. í Grund

Um nóg stóru áhugi er skipar STH fyri grundskeiði í

FERÐAVINNUTÝSKUM

Skeið nr. 95032.1

Endamálið við hesum skeiði er at læra luttakaramar at skilja og tosa við týsk ferðafólk t.d. á kunningarstovum - á gotuni - í handlum - á hotellum - á matstovum.

Skeiðið er ætlað øllum teimum, ið á ein ella annan hátt veita ella fara at veita týsktalandi ferðafólki um upplýsing.

Grundskeiðið er ætlað teimum, sum lítið og einki duga í týskum.

Tíð: 30 tímar.
Leygardagin 04. februar 1995
Leygardagin 11. februar 1995
Leygardagin 18. februar 1995
Leygardagin 25. februar 1995
Leygardagin 04. mars 1995
Allar dagar kl. 13.00-18.00.

Luttakaratal: Pláss er fyri 15-20 fólki.

Stað: Føroya Handilsskúli í Tórshavn.

Skeiðleiðari: Joan Christiansen

Kostnaður: Kr. 2.750,- fyri hvønn, íroknað frálæru, skeiðtíðir og mat.

Fráboðan um luttøku innan 27. januar 1995.

Nágreiniligar upplýsingar fáast á Føroya Handilsskúla í Tórshavn.

SKEIÐTÆNASTA HANDILSSKULANS

STH* Eftir- og viðariútbúgving á Føroya Handilsskúla

Postsmoga 177, Marknagilsvegur 77, 110 Tórshavn, Tlf. 17177, Fax 13374

VIT GREIÐA ALLA VØRUKØYRING

KAPPINGARFØRIR PRÍSIR

TILBOÐ verða givin

HP-TRADING

Box 2170 - Tórshavn
Tlf. 17272 - Fax. 15009